

➤ **16 de juliol: LA MARE DE DÉU DEL CARME I ELS CARMELITES.
FUNDACIÓ DELS MISSIONERS CLARETIANS**

- L'advocació de la Mare de Déu del Carme o del mont Carmel té el seu origen a la capella que els carmelites del mont Carmel bastiren a la seva patrona el segle XII, inspirant-se en l'exemple del profeta Elies. Després de les croades, van popularitzant-ne la vocació, en estendre's per Europa i arreu del món. Els carmelites o Germans de la Benaurada Verge Maria del Mont Carmel, anomenen Maria Patrona, Germana, Mare, Formosa i Reina, i li expressen la seva consagració mitjançant la devoció al sant escapulari.

“Que amb el seu ajut arribem feliçment a la muntanya que és Crist” (Col·lecta)

- ✓ **874-853 aC:** Regnat del rei Acab: **Elies**, un gran profeta sempre disposat a fer la voluntat de Déu: «Elies va dir a Acab: Per la vida del Senyor, Déu d'Israel, **a qui jo serveixo**» (1Re 17,1); i **defensa, en el Carmel** (“vinya del Senyor”, “jardí de Déu”), **la fe d'Israel en el Déu únic (1Re 18)**: “Aplega'm [Acab] tot Israel a la muntanya del **Carmel**, i també els 450 profetes de Baal... (v. 19) ... Si el Senyor és Déu, seguïu-lo! Si ho és Baal, seguïu-lo a ell! (v. 21)... Llavors va baixar un foc que venia del Senyor i va consumir la víctima de l'holocaust (v. 38) ... Elies va pujar al cim del Carmel, es va prosternar a terra (v. 42) ... Elies va dir al servent: “Mira en direcció al **mar**” (v. 43) ... a la setena vegada va dir: “hi ha un núvol petit com el palmell de la mà que puja del mar”... (v. 44).
- «Així com el núvol s'aixeca del mar, blanc, graciós, lleuger, sense portar la pesantor i amargor de les aigües; de la mateixa manera sorgeix Maria de la corrompuda raça dels homes, sense contreure'n cap de les taques» (Sant Metodi, 790-847).
- «El **profeta Elies** fou home d'oració fervorosa i eficacíssima, de zel gran i extraordinari. Fou perseguit de mort, bé que no va morir, sinó que un carro de foc se l'endugué» (Sant Antoni M. Claret, Autobiografia 291).
- Entre les virtuts de Jesús que Sant Antoni M. Claret es proposa imitar: «Menjar pa i aigua durant els trenta anys de la seva vida oculta. Al desert, al final dels quaranta dies de dejuni rigorós, els àngels li portaren pa i aigua com a **Elies**» (Aut. 430).
- ✓ **~740 aC:** **Importància del Carmel entre les promeses al Regne de Judà:** «Que s'alegrin el desert i la terra eixuta, que l'estepa exulti i floreixi!... Li són donades la glòria del Líban, l'esplendor del **Carmel** i de Sharon. Tots veuran la glòria del Senyor (Is 35, 1-2)». Símbol de tota ascensió espiritual, el Carmel el comprenem millor a la llum del progrés de Maria en la fe i de la seva capacitat de contemplar el misteri del Déu fet home.
- «El Carmel és la més bella de les muntanyes de Terra Santa; per una banda, mira als seus peus totes les muntanyes de Galilea, i, per altra, albira la mar» (Dietari d'un pelegrí a Terra Santa, Jacint Verdaguer, 1845-1902).
- ✓ **Segle XII, segona meitat:** Un grup d'**ermitans** (croats i pelegrins) s'agrupen al vessant del mont **Carmel** de Palestina en ermitatges (“desert”). Prenent per model el profeta Elies, les seves vides es configuren entre el treball manual, la penitència, l'oració i la contemplació. En el lloc anomenat la Font d'Elies basteixen una capella dedicada a la Mare de Déu: s'anomenaran “Germans de la Benaurada Verge Maria del Mont Carmel” (Carmelites).

- ✓ **1209: Sant Albert de Verceil·li** els dona una **regla** de vida: «Declarem que des dels temps que els profetes Elies i Eliseu visqueren devotament en el Mont Carmel, els sants Pares a qui la contemplació de les coses celestials portà a la soledat d'aquesta muntanya...».
 - ✓ **1226:** El papa Honori III confirma aital regla.
 - ✓ **1238:** A causa de la pressió islàmica, alguns grups comencen a emigrar cap als seus països d'origen: Xipre, Sicília, Provença, Anglaterra i d'altres.
 - ✓ **1247:** El papa Innocenci IV ofereix al Capítol General una nova regla adaptada: d'una vida eremítica comunitària passen a una vida cenobítica apostòlica (a l'estil dels nous ordes religiosos mendicants: dominics i franciscans). Alguns membres tindran un paper destacat en els nous centres universitaris: Gerard de Bolònia, John Baconthorp, Guiu Terrena).
 - ✓ **Segle XIII, segona meitat:** Trobem dones pietoses que viuen l'esperit del Carmel a redós dels convents del Carme.
 - ✓ **1251, juliol 16:** Segons la tradició, **Simó Stock** rep de mans de la Mare de Déu l'entrega de l'**escapulari**. Des d'aquell dia se'n fixa la data.
- «Són dues les veritats de l'**escapulari**: la protecció contínua de Maria, en el camí de la vida i en el pas cap a la plenitud; i la certesa que la devoció a ella no s'ha de limitar només a pregàries, homenatges de tant en tant, sinó que ha de constituir un hàbit: una orientació permanent de la conducta cristiana... Jo el porto sobre el meu cor, des de fa molt de temps» (Joan Pau II).
- ✓ **1265:** Convent a **Perpinyà**: el primer als Països Catalans. La devoció esdevingué popular i pertot arreu es fundaren confraries del Carme: Lleida (1278), Barcelona (1292), Peralada-Girona (1293), Ciutat de Mallorca (1294)
 - ✓ **1291:** Amb el fracàs de les croades han d'abandonar definitivament Palestina, però l'orde ja s'ha estès per Europa.
 - ✓ **1380:** Els carmelites institueixen la festa de la MdD del Carme, que celebren el **16 de juliol**, adquirint cada cop més arrelament entre el poble, fins al punt de donar origen a un seguit de festes populars.
 - ✓ **1452:** El papa Nicolau V, amb la butlla "Cum nulla" al general de l'orde dona vida oficial a les monges carmelites i al Tercer Orde.
 - ✓ **1545-1563:** Concili de Trento: reforma general de l'Església.
 - ✓ **1562, agost 24:** Santa Teresa de Jesús (1515-1582) inaugura el primer Carmel: el "Convent de Sant Josep d'Àvila", iniciant la reforma de les **Carmelites Descalces**.
 - ✓ **1568, novembre 28:** Sant Joan de la Creu, amb dos frares més, comença la primera comunitat de **Carmelites Descalços** a Duruelo.
- Santa Teresa de Jesús vol que la MdD del Carme sigui la protectora de totes les seves comunitats: «El Senyor em va dir: Esforça't, doncs ja veus com t'ajudo. Encara veuràs molt avançat l'Orde de la Mare de Déu» (Comptes de consciència, 2,7).
- ✓ **1563, desembre:** Santa Teresa escriu les "Constitucions" i a Medina prenen l'hàbit els primers **carmelites descalços**, un d'ells Joan de la Creu: "Frares descalços de la Santíssima Mare de Déu del Mont Carmel". L'antiga soca: "carmelites de l'antiga observança" o "calçats".

- ✓ **1613, gener 20:** El papa Pius V, amb la “Butlla Sabatina” reconeix la festa del Carme com “la més insigne i principal de l’orde”.
- ✓ **Segle XVII, finals:** A la costa catalana, la Mare de Déu del Carme -celebrada com a “Flor del Carmel” i “Estel del Mar”- comença a ser la **patrona dels mariners i pescadors** (substituint Sant Elm), gràcies a l'almirall mallorquí Antoni Barceló Pont de la Terra (1717-1797) qui, en promoure la festivitat entre els seus mariners. Una tradició d'aquesta època parlava de com l'escapulari carmelità havia salvat un vaixell anglès que es trobava a la deriva enmig d'un ferotge huracà.

- “Si la segueixes, no et desviaràs; si hi recorres, no et desesperaràs; si la recordes, no cauràs en l’error” (Sant Bernat de Claravall, 1090-1153)
- “A Maria també se l’anomena **Estel del Mar**, perquè de la mateixa manera que els navegants es guien per l’estrella per arribar a port, així, per mitjà de Maria es dirigeixen els cristians a la glòria” (Sant Tomàs d’Aquino, 1225-1274).
- “Santa Maria, Mare de Déu, Mare nostra, ensenya’ns a creure, esperar i estimar amb tu. Indica’ns el camí vers el Regne de Jesús. **Estel del mar**, brilla sobre nosaltres i guia’ns en el nostre camí” (Papa Benet XVI, Spes Salvi 50).

► **Processons:** Són nombroses les localitats que en celebren festes per tal de demanar-li protecció davant dels perills del mar. La majoria celebren vistoses processons que comencen en terra ferma i que després es converteixen en marítimes, amb la imatge de la Mare de Déu del Carme col·locada en un vaixell guarnit i acompanyat per una comitiva formada per tot tipus d'embarcacions.

- “Maria és el millor camí per arribar a Déu, seguint l’impuls del suau oreig que fa avançar la barca... Que la Mare de Déu del Carme ens acompanyi sempre. Que ella sigui l’**estrella que ens guii**, aquella que mai no desaparegui del nostre horitzó. La que ens condueixi a Déu, el port segur” (Joan Pau II, Trobada amb els homes de la mar a la Plaça de l’Obradoiro, 9 novembre 1982).

► A part dels mariners, la Verge del Carme era patrona dels **serenos** de Barcelona i també, diu la tradició, que en la seva diada, les **donzelles** li resaven per trobar marit aviat tot dient-li: "Mare de Déu del Carme, doneu-me un bon marit, sia pobre, sia ric, mentre vingui de seguit".

- ✓ **1726:** El Papa Benet XIII estén la devoció a tota l’Església.
- «Els Carmelites han difós al poble cristià la devoció a la Benaurada Verge del Mont Carmel, assenyalant-la com a model d’oració, de contemplació i de dedicació a Déu. Maria, en efecte, va ser la primera i d’una manera insuperable, que va creure i va experimentar que Jesús, Verb encarnat, és la carena, el cim del trobament de l’home amb Déu. Acollint plenament la Paraula, «va arribar feliçment a la santa muntanya» (Oració de la col·lecta de la Memòria), i viu per sempre, en ànima i cos, amb el Senyor. A la Reina del Mont Carmel desitjo avui confiar totes les comunitats de vida contemplativa escampades pel món [...]. Que Maria ajudi cada cristià a trobar Déu en el silenci de la pregària» (Papa Benet XVI).
- ✓ **Actualment:** L’Orde s’estén per Europa, per tot Amèrica, l’Índia, Austràlia, Indonèsia, les Filipines i Àfrica.

Oh Verge del Carme!
A prop teu he trobat la pau del cor;
en aquesta terra només Jesús desitjo,
només Jesús és ma il·lusió.
Si de vegades m'ofusca la tristesa,
o m'assetja algun temor,
sempre, recolzant-te en ma feblesa,
dóna'm, Mare, ta dolça protecció.

Santa Teresa de l'Infant Jesús (1873-1897)

► **Sant Antoni M. Claret i la devoció a la MdD del Carme:**

- ✓ **1831:** En començar els estudis al seminari de Vic: «A la ciutat de Vic vaig ser allistat a la Confraria del Roser i a la **Confraria del Carme**».
- ✓ **1849, juliol 16:** Fundació de la Congregació de Fills de la Benaurada Verge Maria (Claretians), al Seminari de Vic: «El dia 16 de juliol del 1849, trobant-nos ja reunits, amb l'aprovació del senyor bisbe i del senyor rector, vam començar els sants exercicis espirituals al Seminari nosaltres sols, amb tot rigor i fervor. Com que precisament aquest dia 16 és la festa de la Santa Creu i de la **Mare de Déu del Carme**, per tema de la primera conferència vaig posar aquelles paraules del salm 22: *Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt* (v. 4). Al·ludint a la devoció i confiança que hem de tenir a la Santa Creu i a Maria Santíssima; aplicant, endemés, tot el salm al nostre propòsit. D'aquells exercicis tots vam sortir-ne molt fervorosos, resoltos i determinats a perseverar i, gràcies siguin donades a Déu i a Maria Santíssima, tots han perseverat molt bé [Esteve Sala, Josep Xifré, Domènec Fàbregas, Manuel Vilaró, Jaume Clotet]. Dos han mort i es troben actualment a la glòria del cel fruit de Déu i del premi dels seus treballs apostòlics i pregant pels seus germans» (Autobiografia 490).
- ✓ **1857-1868:** Confessió de la reina Isabel II a la Cort de Madrid: «Al matí, a les tres, abans de l'oració mental, reso el Santíssim Trisagi; a les dotze, abans de dinar, després de l'examen, faig el Viacrucis breu, i al vespre reso les tres parts del Rosari, els set parenostres i **avemaries al Carme** i el mateix nombre als Dolors, la dena del Rosari i la Coroneta» (Aut. 765).
- ✓ **1864, novembre:** Una pecadora convertida que havia estat devota de la MdD del Carme: «Una dona de seixanta-quatre anys que només s'havia confessat dos cops a la vida, va venir a confessar-se amb mi. La primera vegada que s'havia confessat tenia deu anys, i la segona vint, quan va casar-se. Als tres anys de casada, se'n va anar del seu marit. Des de molt petita havia estat sempre molt dolenta; però després de casada, fou pitjor; fou escandalosíssima; havia estat a diferents regnes, i a tot arreu dolentíssima. Finalment va tornar a Madrid, la seva pàtria, i li vingueren ganes de confessar-se, puix que ja feia quaranta-quatre anys que no ho havia fet, i encara les dues vegades que abans s'havia confessat no ho havia fet bé. Jo, en sentir la seva llarga i dolentíssima vida i en veure-la tan compungida i desitjosa d'emprendre una vida penitent, vaig preguntar-li si havia tingut alguna devoció. I va contestar-me que, tot i la seva mala vida, cada dia havia resat set parenostres i **set avemaries a la Mare de Déu del Carme**, ja que des de molt petita havia sentit dir que era una bona cosa resar-li. El mes de novembre del 1864 es va confessar i des de llavors va continuar molt bé, i no dubto que aconseguirà la glòria» (Aut. 828).